

den af 200.000–300.000 kr., idet der dels skal sættes penge af til løn, dels til en fællesavis og andre aktiviteter.

Tilskudsordninger vedrørende deltagelse i udvekslingsophold

En af de største begrænsninger ved den internationale ungdomsudveksling i dag er, at den generelt er baseret på 100 procents egenfinansiering (jf. »Udveksling – Uddannelse«, pkt. 1.3.). Dette er et stort problem i den eksisterende ungdomsudveksling og et endnu større problem for udviklingen af nye udvekslingsprogrammer inden for utraditionelle områder.

Økonomiske støtteordninger for international ungdomsudveksling kan tænkes udformet på mange forskellige måder.

Et udgangspunkt kunne være den eksisterende statsstøtte, der gives til højskoleophold, idet højskoleophold omkostningsmæssigt pr. uge er sammenlignelige med de fleste typer udveksling. En statsstøtte givet i samme beløbsstørrelse og efter samme kriterier (dog med lavere nedre aldersgrænse) ville i 1985-tal have beløbet sig til:

Helårsudveksling (48 uger):

600 deltagere × 6.000 kr./deltager ..... 3,60 mill. kr.

3 måneders udveksling (12 uger):

300 deltagere × 3.000 kr./deltager ..... 0,90 mill. kr.

1 måneds udveksling (4 uger):

650 deltagere × 1.000 kr./deltager ..... 0,65 mill. kr.

I alt for 1.550 deltagere ..... 5,15 mill. kr.

Deltagerantallene er korrigerede tal fra statistikken i »Udveksling – Uddannelse«. Støtten til helårsudvekslinger forudsætter en gennemsnitlig socialindkomst hos deltagerens forældre på mellem 156.522 kr. og 168.131 kr. Støtten til de øvrige udvekslinger forudsætter en gennemsnitlig socialindkomst for deltagerne på mellem 92.724 kr. og 107.208 kr. (1985-tal).

Opmærksomheden skal i denne sammenhæng endvidere henledes på de diskussioner og initiativer vedrørende ungdomsudveksling, der i øjeblikket finder sted i Nordisk Råd og EF.

ad 2

Efg-uddannelserne står på mange områder i skyggen af mesterlæren og misbruges også af en

del arbejdsgivere. Det er ikke ukendt, at en efg-elev efter basisår tilbydes en almindelig læreplads – hvad mange desværre siger ja til for overhovedet at få en uddannelse. Der bør nu gøres op med mesterlæren med henblik på at få den afskaffet. Der er stadig omkring 10.000 unge, der søger efter praktikplads. Det er helt urimeligt, at unge, der går på efg basisår, ikke får større støtte til at finde praktikplads.

AF-kontorerne har lister over godkendte pladser, men må ikke udlevere dem til elever, der søger praktikpladser. Det har været diskuteret, om det skal være AF eller efg-skolerne, der har ansvaret for at fremskaffe praktikpladser. Det er for forslagsstillerne ligegyldigt, blot der er et offentligt kontor, hvor efg-eleven kan henvende sig og få anvist en praktikplads, og at denne offentlige instans er parat til at tilbyde en suppleringsplads, hvis den første plads mislykkes.

Det er et økonomisk problem for efg-elever, at det første år er ulønnet, og det forvrider forholdet til mesterlæren. Lønnen i basisåret er en sikring for at uddannelsesstilbuddet bliver socialt bredt, og at ingen ung undlader at gå i gang med en uddannelse af økonomiske årsager.

Forsikring under basisår burde være en selvfølge, når der er tale om en egentlig arbejdsplads for de unge med krav om en indsats svarende til, hvad der kræves på en almindelig arbejdsplads. Undervisningsministeren har ved en tidligere lejlighed givet udtryk for at være positiv over for en løsning af problemet, men det er endnu ikke løst. Forslagsstillerne er af den opfattelse, at staten over sin selvforsikringsordning skal medtage efg-elever på basisår.

ad 3

Det er helt ude af trit med den demokratiske ledelsesform, der eksisterer på de højere læreanstalter, at mellem- og efg-uddannelserne ikke har tilsvarende demokratiske styreformer. En række uddannelsesinstitutioner har da også oprettet demokratiske styreformer på det uformelle plan, som inddrager de studerende og ansatte på samme måde som ved de højere læreanstalter.

På handelsskoler, tekniske skoler og andre efg-skoler skal de uddannelsessøgende sikres tilstrækkelige økonomiske midler til efg-lærlingerådene eller elevråds aktiviteter på skolerne. Rådene skal have fuld råderet over disse egne midler.

Rådene skal have reel medbestemmelse på uddannelsesinstitutionerne, der alle skal ind under statslig kontrol og drift. Rådene skal have indfly-